

شرایط ساختاری و جاری بورس تهران

شفافیت و نقدشوندگی بیشتر

مصاحبه اختصاصی ماهنامه «اقتصاد ایران» با دکتر حسن قالیباف اصل، مدیرعامل شرکت بورس اوراق بهادار تهران

تتبع‌ایان: بازار سهام در چند ماه گذشته شاهد عرضه اولیه سهام بانک‌های جدید بوده است. ارزیابی شما از روند عرضه سهام این بانک‌ها چیست؟

اطلاعاتی که پیش از عرضه از وضعیت بانک صادرات اخذ شد، بیش از اطلاعاتی بود که پیش‌تر از بانک تجارت و ملت گرفته شده بود. به علاوه اطلاعات بیشتر و شفاف‌تری به بازار ارایه شد. البته شفاف‌سازی اطلاعات پس از پذیرش شرکت، تنها بر عهده شرکت بورس نبوده و کاری مشترک بین سازمان و شرکت

بورس است. در این راستا، شرکت بورس کمیته‌ای را به نام کمیته بازار شکل داده که هر هفته جلساتی را تشکیل می‌دهد و شرکت‌هایی را که با نوسان داریم همراه بوده یا اطلاعات خود را بر اساس دستورالعمل افشا منتشر نمی‌کنند، مورد بررسی قرار می‌دهد. معاونت ناشران و اعضای شرکت بورس هم این موضوع را پیگیری می‌کنند تا در صورت لزوم اطلاعات مورد نیاز را از شرکت‌ها دریافت کنند. البته چنانچه بحث راهبری شرکت‌ها نهایی و در شرکت‌ها اجرایی شود، کمک بزرگی به شفافیت بازار می‌شود. شرکت بورس

هم پس از پذیرش، شرکت‌ها را رها نکرده و با ارسال نامه به شرکت‌ها، روند حرکتی آنها را پیگیری می‌کند تا شرکت رابطه مناسبی با سرمایه‌گذاران داشته باشد.

تتبع‌ایان: به نظر شما اختلاف قیمت سه بانک عرضه شده برای چه بود؟

سازمان خصوصی‌سازی، پیش از فروش سهام، قیمت را ارزیابی کرده و بازار نیز بر اساس تقاضا قیمت را تعیین می‌کند. بنابراین تقاضا از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است. برای مثال، هنگام عرضه اولیه سهام بانک تجارت، سازمان خصوصی‌سازی قیمت پایین‌تری را نسبت به ۱۲۰ تومان پیشنهادی بازار در نظر داشت، اما با توجه به کشش بازار در این قیمت معامله انجام شد.

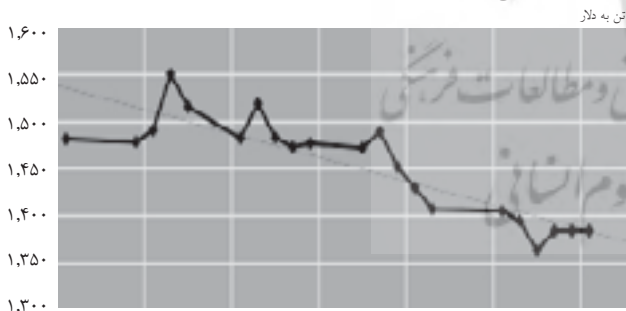
در مورد بانک ملت، قیمت هر سهم ۱۰۵ تومان مورد نظر سازمان خصوصی‌سازی بود. به علاوه، هر سرمایه‌گذاری در خرید سهام آزاد است و چنانچه تصور بر این باشد که قیمت سهم بالا است،

رشد صعودی بهای طلا و نقره

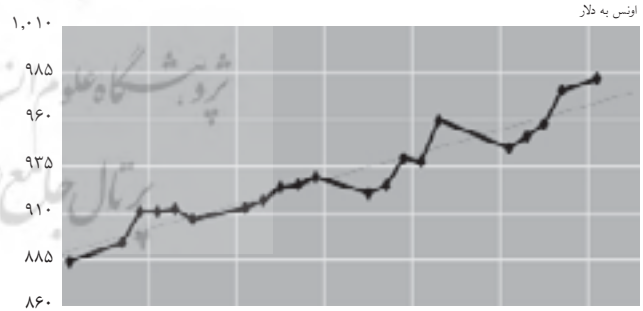
طبق گزارش شورای جهانی طلا، تقاضا برای این فلز گرانبها در سه ماهه اول سال جاری حدود ۸۳ درصد افزایش داشته است.

قیمت جهانی طلا در ماه مه افزایش یافت. نوسانات طلا در این ماه عمدتاً تحت تأثیر نوسانات قیمت دلار، نفت و دورنمای اقتصاد جهان قرار داشت. در اواخر ماه میلادی گذشته، شرکت جنرال موتورز - از بزرگترین شرکت‌های تولیدکننده اتومبیل آمریکا - اعلام ورشکستگی کرد و همین امر بازار طلا را تحت تأثیر قرار داد. قیمت هر اونس نقره نیز از ۱۲ دلار و ۱۵ سنت به ۱۵ دلار و ۸۶ سنت افزایش یافت. اما بهای آلومینیوم رو به کاهش نهاد و متوسط ارزش هر تن از این فلز به هزار و ۴۵۳ دلار رسید. همچنین فلز مس در تاریخ مذکور، روند با ثبات‌تری را پیمود و ارزش هر تن از این فلز سنگین در حدود ۴ هزار و ۶۰۰ دلار رقم خورد.

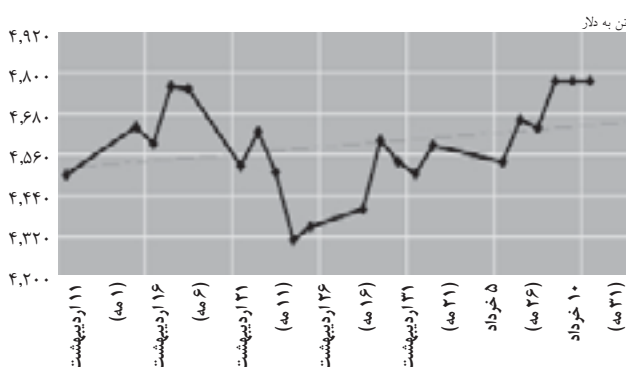
قیمت جهانی آلومینیوم

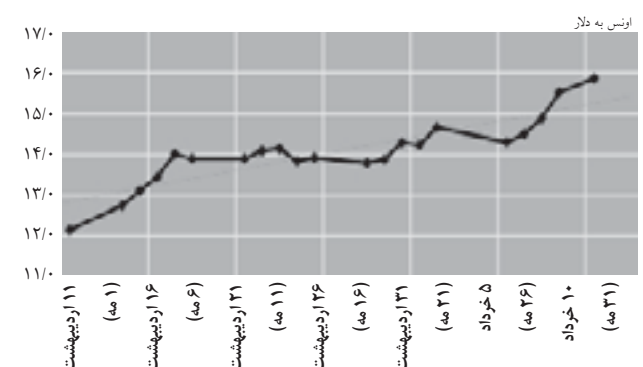
قیمت جهانی طلا

قیمت جهانی مس

قیمت جهانی نقره

منبع: واحد اطلاعات و اخبار ماهنامه «اقتصاد ایران» از بورس‌های ایران و جهان

می‌تواند نسبت به خرید سهام اقدام نکند.

تذکره ای: به نظر شما آیا این عرضه‌ها موفق بوده‌اند؟

در مورد ارزیابی موفق بودن یا نبودن عرضه اولیه، قیمت سهم از اهمیت بالایی برخوردار است. قیمت باید قیمت جذابی باشد تا سهام به صورت گسترده پخش شود و سرمایه‌گذاران از سود منصفانه‌ای برخوردار شوند. در این سه مورد نیز سهام با اقبال بازار مواجه شد.

تذکره ای: روند خصوصی‌سازی شرکت‌های بیمه به کجا رسید؟

هنوز هیچ یک از شرکت‌های بیمه، امیدنامه خود را به بورس ارسال نکرده‌اند. البته تعدادی از شرکت‌های بیمه‌ای، برخی از صورت‌های مالی خود را ارائه کرده‌اند، اما کار اصلی، تهیه امیدنامه است که هنوز انجام نشده است. من معتقدم که شرکت‌های بیمه باید سرعت

بیشتری به کار خود دهند، زیرا در حال حاضر کند حرکت می‌کنند.

تذکره ای: ارزیابی شما از شرایط فعلی بورس چیست؟

برای ارزیابی بازار سهام، شاخصه‌هایی وجود دارد. یکی از آنها، مقایسه بازار سهام با گذشته یا بورس‌هایی است که در کشورهای با اقتصاد مشابه فعال هستند. در حال حاضر، بورس اوراق بهادار از شفافیت بهتری نسبت به گذشته برخوردار شده است. البته این روند مختص شرایط فعلی نیست و معتقدم بحث شفافیت از دغدغه‌های اصلی همه مسئولان بورس است.

تذکره ای: برای شفاف‌سازی اطلاعات چه اقداماتی می‌توان انجام داد؟

بیشترین میزان شفافیت، هنگام پذیرش از شرکت‌ها گرفته می‌شود. البته شرکت‌ها برای پذیرش، اطلاعات خود را به سازمان بورس و اوراق بهادار ارسال

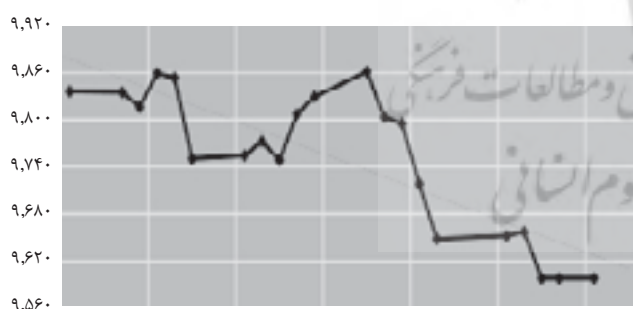
می‌کنند، اما شرکت بورس هم این اطلاعات را پیگیری می‌کند و هر هفته در کمیته بازار - که به تازگی راه‌اندازی شده است - شرکت‌هایی را که با نوسان بالا همراه هستند بررسی کرده تا اطلاعات بیشتر و شفاف‌تری از آنها دریافت نماید و به بازار منعکس کند. برای مثال، در مورد ابهامات شرکت مخابرات، اطلاعیه شفافیت در خصوص بیمه کارگزاران روستایی منتشر شد تا سرمایه‌گذاران با دید بازتری اقدام به تصمیم‌گیری کنند. یکی دیگر از موارد اساسی که باید در بازار مورد توجه قرار بگیرد، بحث نقدشوندگی است. در این زمینه کار وسیعی انجام شد. این امر می‌تواند جذابیت بازار را برای سرمایه‌گذاران افزایش دهد. از همین رو، مطالعه تطبیقی در این زمینه انجام شد و هم‌اکنون نهایی شده است. حال اگر بتوانیم نقدشوندگی را در بازار افزایش دهیم، کمک بزرگی به توسعه بازار انجام داده‌ایم و این موضوع، یکی از موفقیت‌ها برای بازار به شمار می‌رود.

دلار در برابر ارزهای مهم جهان ضعیف شد

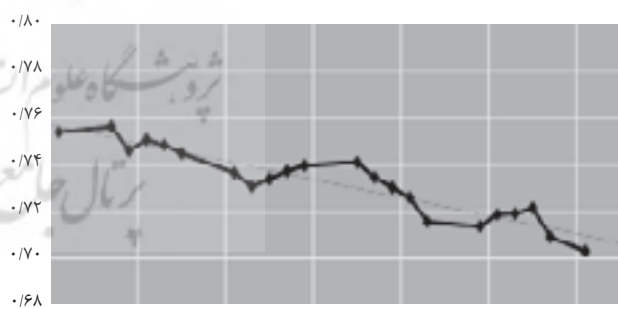
چین با خروج ذخایر ۲ تریلیون دلاری خود می‌تواند باعث کاهش شدید ارزش دلار شود.

در ماه میلادی گذشته، دلار آمریکا در برابر تمام ارزهای مورد بررسی تضعیف شد. در ماه مه، نوسانات دلار عمدتاً تحت تأثیر دورنمای اقتصاد جهان و ارقام اقتصادی منتشره در آمریکا و سایر کشورهای عمده صنعتی قرار داشت. در این ماه، شاخص‌های فعالیت کارخانه‌ای ماه مه در چین، منطقه یورو، انگلیس و آمریکا منتشر شدند. انتشار ارقام مذکور تا حدودی خوشبینی نسبت به دورنمای اقتصادی جهان را تقویت کرد و به تبع آن سرمایه‌ها از دلار به سوی سایر ارزها نظیر یورو، لیره انگلیس و برخی از ارزهای عمده دیگر سوق داده شدند. در نتیجه دلار در برابر ارزهای مذکور تضعیف گردید. متوسط نرخ دلار در برابر ریال ایران نیز کاهش یافت و به ۹ هزار و ۷۵۱ ریال رسید، گرچه وقایع پس از انتخابات نرخ دلار را افزایش داد.

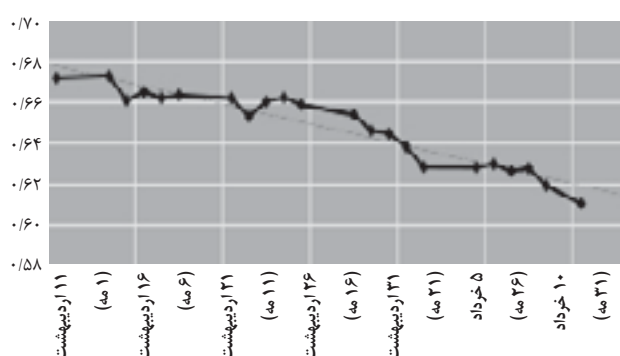
ارزش دلار در برابر ریال ایران

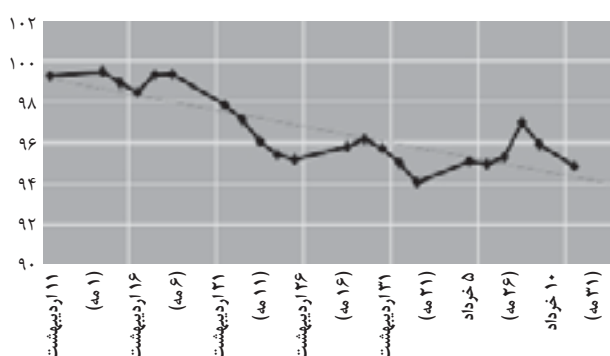
ارزش دلار در برابر یوروی اروپا

ارزش دلار در برابر پوند انگلیس

ارزش دلار در برابر یکصد ین ژاپن

منبع: واحد اطلاعات و اخبار ماهنامه «اقتصاد ایران» از بورس‌های ایران و جهان

ارز و طلای ایران

کاهش دلار و افزایش پوند

در این میان، سکه بهار آزادی طرح جدید و قدیم با ۱/۸۸ و ۰/۴۶ درصد افزایش با قیمت‌های ۲۱۷ و ۲۱۸ هزار تومان معامله شدند.

ارز و طلا			
ارز و طلا	نرخ در ۱۶ اردیبهشت	نرخ در ۱۶ خرداد	درصد تغییر ماهانه
دلار آمریکا	۹,۸۵۹	۹,۷۳۴	-۱/۲۷
پوند انگلیس	۱۴,۷۹۳	۱۵,۵۵۴	۵/۱۴
یورو	۱۳,۰۸۱	۱۳,۶۰۳	۳/۹۹
یکصد ین ژاپن	۱۰,۰۴۵	۹,۸۶۷	-۱/۷۷
فرانک سوئیس	۸,۶۷۲	۸,۹۶۷	۳/۴۰
درهم امارات	۲,۶۸۵	۲,۶۵۱	-۱/۲۷
سکه بهار آزادی	۲,۱۳۰,۰۰۰	۲,۱۷۰,۰۰۰	۱/۸۸
سکه طرح قدیم	۲,۱۳۰,۰۰۰	۲,۱۸۰,۰۰۰	۰/۴۶
یک گرم طلای ۱۸ عیار	۲۱۴,۰۰۰	۲۲۰,۰۰۰	۲/۸۰

استخراج: «اقتصاد ایران» از آمارهای بانک مرکزی و بازار تهران

به گزارش واحد اطلاعات و اخبار ماهنامه «اقتصاد ایران» از بازار ارز تهران، هر دلار آمریکا در روز ۱۶ خرداد جاری با رقمی معادل ۹ هزار و ۷۳۴ ریال معامله شد که نشان دهنده کاهش ۱/۲۷ درصدی ارزش دلار در برابر ریال ایران، نسبت به روز مشابه ماه قبل است. همچنین در تاریخ مذکور، هر پوند انگلیس در مقابل ریال ایران با ۵/۱۴ درصد افزایش در مدت یک ماه، با رقمی معادل ۱۵ هزار و ۵۵۴ ریال دادوستد شد. در میان ارزهای معتبر مورد معامله در تاریخ مذکور، یورو با ۳/۹۹ درصد افزایش، از ۱۳ هزار و ۸۱ ریال به قیمت ۱۳ هزار و ۶۰۳ ریال رسید.

به گزارش واحد اطلاعات و اخبار ماهنامه «اقتصاد ایران»، هر گرم طلای ۱۸ عیار نیز در ۱۶ خرداد ۸۸ با ۲/۸۰ درصد افزایش نسبت به زمان مشابه ماه قبل به قیمت ۲۲۰ هزار ریال مبادله شد.

توجه ایوان: به منظور توسعه بازار چه اقدامات دیگری می‌توان انجام داد؟

در این راستا بحث سرمایه‌گذاری خارجی هم از اهمیت بالایی برخوردار است. نباید سرمایه‌گذاری خارجی را تنها در بورس دید، زیرا در صورت ورود سرمایه‌گذار خارجی به کشور، به طور حتم بخشی از این سرمایه‌ها به بورس وارد می‌شوند. البته آیین‌نامه پیشین سرمایه‌گذاری خارجی در بورس که محدودیت‌هایی را با خود به همراه داشت، اصلاح شده و در شورای بورس هم به تصویب رسیده و هم‌اکنون به هیأت دولت ارسال شده است تا در این زمینه تصمیم‌گیری شود.

ورود سرمایه‌گذاران خارجی می‌تواند نقدشوندگی بازار را افزایش دهد. به علاوه، شرکت بورس موضوع اوراق آتی سهام را به سازمان بورس و اوراق بهادار پیشنهاد داده و سازمان نیز این مسأله را در شورای بورس به تصویب رسانده است. بنابراین هم‌اکنون در حال بررسی سیستم معاملاتی و دستورالعمل پذیرش هستیم که در صورت نهایی و اجرایی شدن آن، نقدشوندگی در بازار سهام افزایش می‌یابد. در مجموع با تحقق موارد یاد شده، اعتماد و اطمینان به بازار افزایش می‌یابد.

نرخ سود علی الحساب سپرده‌های بانک‌های دولتی

سال	کوتاه‌مدت	کوتاه‌مدت ویژه	یک‌ساله	دو‌ساله	سه‌ساله	چهارساله	پنج‌ساله
۱۳۸۱	۷	۹	۱۳	۱۳ تا ۱۷	۱۳ تا ۱۷	۱۳ تا ۱۷	۱۷
۱۳۸۲	۷	۹	۱۳	۱۳ تا ۱۷	۱۳ تا ۱۷	۱۳ تا ۱۷	۱۷
۱۳۸۳	۷	۹	۱۳	۱۳ تا ۱۷	۱۳ تا ۱۷	۱۳ تا ۱۷	۱۷
۱۳۸۴	۷	۹	۱۳	۱۳ تا ۱۷	۱۳ تا ۱۷	۱۳ تا ۱۷	۱۷
۱۳۸۵	۷	۱۶ تا ۷	۱۶ تا ۷	۱۶ تا ۷	۱۶ تا ۷	۱۶ تا ۷	۱۶
۱۳۸۶	۷ تا ۸	۸ تا ۱۶	۱۶ تا ۱۲	۱۵ تا ۱۳	۱۵ تا ۱۳	۱۵ تا ۱۳	۱۶
۱۳۸۷	۹	۱۶	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹
۱۳۸۸	۹	۱۲	۱۴/۵	۱۵/۵	۱۶	۱۷	۱۷/۵

نرخ سود مورد انتظار تسهیلات بانک‌های دولتی

سال	صنعت و معدن	صندوق پس‌انداز بانک مسکن	ساختمان و مسکن (سایر بانک‌ها)	کشاورزی	بازرگانی و خدمات	صادرات
۱۳۸۱	۱۵ تا ۱۷	۱۴ تا ۱۵	۱۶ تا ۱۸	۱۳ تا ۱۴	حد اقل ۲۲	۱۷
۱۳۸۲	۱۶	۱۵	۱۸	۱۳/۵	حد اقل ۲۱	۱۵
۱۳۸۳	۱۵	۱۵	۱۸	۱۴	حد اقل ۲۳	۱۴
۱۳۸۴	۱۶	۱۵	۱۶	۱۶	حد اقل ۱۶	۱۶
۱۳۸۵	۱۴	۱۳	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴
۱۳۸۶	۱۲	۱۱	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲
۱۳۸۷	۱۲	۱۱	۱۲	۱۰	۱۲	۱۲
۱۳۸۸	۱۲	۱۱	۱۲	۱۰	۱۲	۱۲

استخراج: واحد تحقیقات «اقتصاد ایران» از آمارهای بانک مرکزی و بانک اطلاعاتی ماهنامه

توجه ایوان: هر ساله پیش از انتخابات شاهد آفت شاخص‌ها بودیم اما امسال این روند به وقوع نپیوست. چه عواملی را در این زمینه دخیل می‌دانید؟

امسال سهام‌داران حقیقی در بازار بسیار فعال بودند، زیرا شاهد بودیم که پیش از آن، قیمت سهام مختلف کاهش یافته بود. به علاوه هر ساله به طور سنتی در نزدیکی بزرگاری مجامع شرکت‌ها، شاخص‌ها در بورس افزایش می‌یابند. شرایط بازارهای جهانی نیز از روند رو به رشد و مناسبی برخوردار شده است. البته بورس، سال گذشته را با رکود به پایان رساند و ابلاغ بسته سیاستی بانک مرکزی و گواهی‌های سپرده ۱۹ درصد، رقیب بزرگی برای بازار سهام به شمار می‌رفت، اما در سال جدید، بازار سهام از فاز رکودی خود فاصله گرفت و با روند مثبتی حرکت خود را آغاز کرد. به علاوه، امسال دیگر گواهی سپرده ۱۹ درصد در بسته پیشنهادی بانک مرکزی وجود نداشته و این مسأله می‌تواند عامل تشویق‌کننده‌ای برای حضور سرمایه‌گذاران در بورس باشد.

توجه ایوان: در این شرایط، توصیه شما به سهام‌داران چیست؟

سرمایه‌گذاران باید با اطلاع کامل به خرید و فروش سهام اقدام کنند. یعنی با تجزیه و تحلیل کامل و بر اساس تحلیل وارد بازار شوند.

توجه ایوان: متشکریم. ■